

© Karel Van de Voorde

Kerk zonder grenzen

Peter MALFLIET - In oktober van vorig jaar publiceerden de Belgische bisschoppen de verklaring "Samen leven met vluchtelingen en migranten, onze broeders en zusters". Het was hun "Wir schaffen dass!" We zijn meer dan een jaar later. Het Midden-Oosten staat nog steeds in brand. Aleppo, Homs, Mosul: het zijn horrornamen geworden. Ook vanuit Libië, Soedan, Eritrea en andere Afrikaanse landen stromen de vluchtelingen toe op zoek naar een toekomst. De 'jungle van Calais' is intussen ontruimd. En wat doet de Kerk?

In dit mini-dossier gaan we eerst in op de krachtlijnen van de verklaring van de bisschoppen. Vervolgens zoomen we in op een heel concreet voorbeeld in ons bisdom en tot slot verbreden we de focus en kijken we naar de ondersteuning die geboden wordt aan parochies en kerkelijke organisaties die - naast vele anderen - vluchtelingen ontvangen en begeleiden.

Vluchtelingen, onze broeders en zusters

“

De migranten gaan me bijzonder ter harte, omdat ik herder ben van een Kerk zonder grenzen, die zich moeder van allen weet. Bijgevolg spoor ik de landen aan te komen tot een edelmoedige openheid, die in plaats van te vrezen dat de lokale identiteit wordt vernietigd, in staat is nieuwe culturele syntheses te bewerken.
(Paus Franciscus in *De vreugde van het evangelie*, nr. 210).

Bij het begin van hun verklaring doen de bisschoppen een merkwaardige vaststelling: voor vele vluchtelingen en migranten gaan de grenzen dicht, terwijl ze zo gemakkelijk opengaan voor kapitaal, industrie en handel, voor kunst, wetenschap en technologie.

De bisschoppen verheugen zich over het feit dat op vele plaatsen vluchtelingen en migranten aanvaard en gerespecteerd worden en veel vrijwilligers zich inzetten voor menselijke opvang en begeleiding. Tegelijkertijd beseffen ze dat er bij anderen gemengde gevoelens leven. Mensen zijn bang en ongerust. Iedereen is emotioneel betrokken geraakt, terwijl de geschiedenis leert dat migratie een fenomeen is van alle tijden en van alle continenten.

Wij zijn getuigen, niet zomaar toeschouwers. Wij kunnen niet weggijken. Het woord van Christus wordt hier heel concreet: “Ik was vreemdeling en jullie hebben Me opgenomen” (Mt 25, 35). Daarom mogen onze diepe en terechte

bekommernissen tegenover dit complexe gegeven ons nooit beletten vragen te stellen en antwoorden te zoeken.

“

Een godsdienst kent geen grenzen.

”

De bisschoppen bespreken volgende pertinente vragen: hoe kunnen we als burgers en als christenen migranten ontvangen? Hoe kan een beter beleid gevoerd worden? Hoe kunnen we de thuislanden helpen?

Tot slot beklemtonen ze de waardigheid en integriteit van elke mens, ook in zijn of haar levensovertuiging: “Nooit mogen vluchtelingen en migranten zich gedwongen voelen om ‘van godsdienst te veranderen’ om hier beter onthaald te worden. Nooit kunnen wij aanvaarden dat een land mensen weigert en uitsluit omdat zij moslim, christen, boeddhist of van welke gezindheid ook zijn. Een godsdienst kent geen grenzen.”

Concreet roepen de bisschoppen eigenaars, parochies en verenigingen op om leegstaande huizen, appartementen en middelen ter beschikking te stellen. Zij vragen mensen om mee te helpen aan onthaal, ondersteuning, onderwijs en werkopleiding. De bisschoppen vertrouwen erop dat christenen en vele burgers zo'n engagement samen opnemen.

Zij vragen de publieke opinie niet toe te geven aan vrees of onbegrip.

De volledige tekst van de verklaring van de bisschoppen “Samen Leven – Met de vluchtelingen en migranten onze broeders en zusters” kan je terugvinden op www.kerknet.be, geef in als zoekterm: “Bisschoppen roepen op tot open grenzen en sterk onthaalbeleid” of bestellen bij Halewijn (3 euro): bestellingen@halex.be of tel. 03/ 210 08 11.

© Katrien Cocquyt

Gastvrije gemeenschap in Bassevelde

Karen GERMEYS - In navolging van de oproep van paus Franciscus en van de Belgische bisschoppen om de vluchtelingenproblematiek ter harte te nemen, groeide in Bassevelde een concreet project dat gedragen wordt vanuit de parochie. Katrien Cocquyt is als parochieassistente van de Parochie in Assenede-Evergem-Zelzate mee verantwoordelijk voor de zorg voor een Syrische familie uit de zwaar getroffen stad Aleppo.

“De vraag kwam voor het eerst ter sprake in de stuurgroep van het dekenaat. We wilden een concrete actie ondernemen om iets bij te dragen in het zoeken naar oplossingen voor die immense problematiek. Zoveel mensen zijn op zoek naar een ander leven, op de vlucht voor vreselijke situaties. Gebed en algemene financiële ondersteuning via de grote hulporganisaties zijn goed en nodig, maar toch blijft het dan vaak nog ver van ons bed. Na heel wat heen- en-weer communicatie met de paro-

chieploeg bleek de bereidheid groot genoeg om een project op te zetten dat het onthaal van een vluchtelingengezin zou mogelijk maken. De congregatie van de zusters Bernardinnen bood een pas gerenoveerd huis aan in Bassevelde en richtte het huis ook volledig in. Daarnaast zouden de financiële giften helpen om de verdere kosten mee te dragen en het gezin op weg helpen naar een nieuwe toekomst. We vonden ook een aantal vrijwilligers die zich bereid verklaarden om op één of andere manier het integratieproces te ondersteunen.

Samenwerking met Caritas

Om alles wat gemakkelijker te laten lopen, zijn we gaan aankloppen bij Caritas. Zij hebben ons onder andere geholpen met de hele papierwinkel aan administratie. Ook voor het financiële kader geeft de samenwerking met Caritas ons meer comfort. Zo wordt de anonimiteit gegarandeerd: wij hoeven niet te weten wat iemand schenkt. De inkomsten gaan allemaal rechtstreeks naar Caritas onder dat projectnummer en daarmee worden dan de onkosten betaald. Het is fijn dat we aan mensen kunnen zeggen: 'kijk, dat

en dat is er met jullie steun gebeurd of mogelijk gemaakt.' Caritas was ook de bemiddelaar om de goede 'match' te vinden voor het huis. Er werd een beschrijving van het huis doorgegeven om te zoeken naar een erkend vluchtelingengezin dat interesse had voor deze woning. De eerste familie die kwam kijken, heeft meteen toegezegd. Enkele dagen later verhuisden ze van het asielcentrum in Aarlen naar Bassevelde.

“
De moeizame integratie is een uitnodiging om vast te houden aan de kleine tekens van vriendelijkheid en genegenheid.
”

Onze gasten kwamen aan in mei 2016: een jong gezin met twee kinderen, de jongste vijf jaar en de oudste acht jaar. Samen met twee oudere tantes van boven de tachtig jaar, hadden ze weken gereisd langs de noordkust van Afrika en via Spanje zijn ze Europa binnengekomen. Van oktober tot in april hebben ze in Aarlen moeten wachten op hun erkenning. Zodra vluchtelingen erkend zijn, moeten ze binnen de twee maanden weg uit het asielcentrum. Caritas heeft zich over hen ontfermd bij het zoeken naar een huis en een nieuwe toekomst.

De eerste onthaalperiode was erg intens: je moet je voorstellen dat die mensen volkomen vreemd zijn in de streek maar ook niets weten van onze cultuur en manier van leven. Het gaat dus over heel concrete dingen: van 'waar is de apotheek?' over: 'hoe werkt de wasmachine?' tot: 'hoe zit dat met die verschillende soorten vuilniszakken?' Dat laatste is voor veel Vlamingen al moeilijk, laat staan voor hen. Daarnaast was er nog veel administratief werk te doen en dat heeft enorm veel tijd en energie gevraagd, veel meer dan ik zelf op voorhand had ingeschat. Afspraken

© Katrien Cocquyt

maken bij het OCMW, bij de bank, op het gemeentehuis enzoverder. Er was vaak iemand nodig om hen te vervoeren of om gewoon mee te gaan, ze kennen immers geen Nederlands of Frans. Met hun enkele woordjes Engels komen ze ook niet ver.

De taalbarrière blijft voorlopig nog erg groot. Omdat de familie pas in mei is aangekomen, was het moeilijk om nog te starten met taallessen en in de zomervakantie lag uiteraard alles stil. Hopelijk kan het nieuwe werkjaar hen voldoende op weg helpen. In de communicatie proberen we ons te behelpen met pictogrammen en google-translate, maar dat is toch ook niet alles. Zo voel ik bijvoorbeeld wel aan dat de moeder een groot verdriet meedraagt door alles wat ze hebben meegemaakt. Ze toont me bijvoorbeeld op haar smartphone foto's van een mooi, ongeschonden Aleppo en wijst daarna op de verschrikkelijke beelden van de verwoeste stad. Maar het blijft moeilijk om echt te spreken. Ik hoop dat ze tijdens de cursussen Nederlands ook wat mensen leert kennen met wie ze in haar eigen taal kan spreken en haar verhaal kan doen. Ik voel wel dat ze erg gemotiveerd is om Nederlands te leren, voortdurend vraagt ze me: 'herhaal!'

Een gedragen project

De kinderen gaan gelukkig al sinds mei naar school en pikken het Nederlands wel op. Op aanraden van de school

hebben we ook in de zomervakantie taalondersteuning georganiseerd. We vonden vrijwilligers via de scouts en hun ouders om negen weken lang drie-maal per week een uurtje woorden en begrippen aan te leren. Het is wel mooi om te zien dat zoiets echt vruchten draagt. Zelf beleef ik ook veel deugd aan mijn wekelijkse voorleesuur met de oudste jongen. In het begin kwam ik daar gewoon niet toe, omdat er zoveel andere praktisch noden waren. Maar dat is niet erg, je moet je gewoon geven aan datgene wat op dat moment van je gevraagd wordt. En als je het zelf niet kan, moet je mee helpen zoeken wie het wel kan. Het is een project dat we met velen moeten dragen. De familie zelf weet trouwens heel goed dat ze gesteund worden vanuit de Kerkgemeenschap. Dat hebben we nooit onder stoelen of banken gestoken, hoewel ze zelf moslim zijn.

Hoe de toekomst er verder uit ziet, is nog onduidelijk. De integratie verloopt zeker niet zo gemakkelijk als we zelf gedroomd hadden. Maar het is een uitnodiging om geduldig te zijn en vast te houden aan de kleine tekens van vriendelijkheid en genegenheid. Zoals één van de oudere bewoonsters uit de buurt met het parochieblad in de hand bij hen ging aankloppen. Er stond een foto in van het gezin en de dame in kwestie kwam die tonen om uit te drukken hoe welkom ze zijn."

© Bisdóm Gent, foto Daina De Saedeleer

Hoe vluchtelingen ontvangen en begeleiden

Luk DE GEEST – In het verhaal van de opvang van een Syrisch gezin in Bassevelde kon je lezen dat er heel wat komt bij kijken, maar ook dat je er niet alleen voor staat. Caritas biedt je concrete hulp aan.

Er is op de eerste plaats een telefonische helpdesk om op allerlei vragen een antwoord te geven. Dat kan gaan over de administratieve aspecten van het statuut van de erkende vluchtelingen, als over de stappen naar OCMW, gemeentediensten, enz.

Maar een eerste stap kan al gezet worden bij het contact leggen met vluchtelingen op zoek naar een woning: Caritas krijgt van Fedasil de lijsten van de erkende vluchtelingen die de onthaalcentra moeten verlaten.

Zo kan jullie aanbod afgestemd worden op een concrete (en dringende) hulpvraag. En kan snel tot actie worden overgegaan.

Je bent nog niet zover? Je moet nog een woning zoeken? Ook daarbij kan Caritas helpen. Via de 'housing-café's' is er al heel wat ervaring opgedaan om als vrijwilligers op zoek te gaan naar woningen.

Contacteer Sofie De Mot,
s.demot@caritasint.be 0471 74 38 07,
of Nils van Orbit (zie verder).

Je wil weten of je met de parochie een steunfonds kan oprichten om vluchtelingen te ondersteunen om hun huisvesting en al wat daar mee te maken heeft te kunnen betalen? Caritas helpt je op weg en biedt via Caritas Hulpbetoon de mogelijkheid om een fiscaal attest uit te schrijven voor de schenkers.

Neem contact met Lina D'Amico:
lina.damico@caritas.be,
02 608 00 73.

Je hebt een groepje vrijwilligers bij elkaar? Caritas geeft hulp bij de opstart, biedt vorming aan en ondersteuning van de verantwoordelijken.

Bel 02 229 36 33 of
volontaires-vrijwilligers@caritas.be

Je wil graag meer vrijwilligers uit de buurt inschakelen? Daarvoor heeft Orbit vzw een formule opgezet samen met Halewijn: je kan een krantje laten aanmaken om van deur tot deur te posten onder het motto: 'Woning gevonden, burens gezocht'!

Meer info op
www.woninggezocht.be/krantjes.
Of contacteer Nils Luyten
info@orbitvzw.be of 02 502 11 28.

Aarzel ook niet om contact te nemen met het LOI (Lokaal Opvang Initiatief) in je gemeente, dat afhangt van het OCMW. Ook zij hebben een pak ervaring waarmee ze je kunnen bijstaan om aan de slag te gaan.

15 januari: Werelddag van de migrant en de vluchteling

Paus Franciscus schreef een boodschap voor de jaarlijkse Werelddag voor de migrant en de vluchteling: "Kinderen van migranten en vluchtelingen: meest kwetsbaar en zonder stem"

Hij vraagt bijzondere aandacht voor de realiteit van deze kinderen, in het bijzonder zij die gescheiden zijn van hun familie. Ze zijn om drie redenen totaal weerloos: omdat het kinderen zijn, omdat ze vreemdelingen zijn en omdat ze geen mogelijkheden hebben om zichzelf te beschermen. Kinderen en jongeren betalen als eerste de tol van de migratie, die meestal veroorzaakt wordt geweld, armoede, klimatologische omstandigheden en door de negatieve gevolgen van de globalisering.

Hoe te reageren op deze realiteit? Allereerst herinnert Paus Franciscus aan het Bijbelwoord in Dt 10,19: "U moet de vreemdeling uw liefde bewijzen, want u bent zelf vreemdelingen geweest in Egypte." Niemand blijft in de Kerkgemeenschap een vreemdeling en elke mens is kostbaar, in het bijzonder de meest kwetsbare en dat zijn de kinderen. Daarnaast pleit hij ervoor om meer werk te maken van bescherming, integratie en langetermijn-oplossingen. Het probleem moet aan de wortel aangepakt worden. Daartoe roept hij de internationale gemeenschap op. Tot slot wil hij al die mensen die kinderen van migranten en vluchtelingen begeleiden bedanken en bemoedigen in hun inzet voor de meest kwetsbaren.

Lees de volledige boodschap van paus Franciscus op www.promigrantibus.be bij 'Documenten' -> Boodschappen

Kardinaal De Kesel, bisschoppen Luc Van Looy en Lode Aerts ondertekenden mee de Verklaring van Langemark.

Daarin zeggen ze onder meer:

"Wij verdragen niet langer dat te veel politici in België en Europa het egoïsme en de angst aanwakkeren, door muren op te trekken rond onze welvaart en de vreemde nieuwkomer niet op de eerste plaats als medemens in de ogen te kijken. Wij dagen alle beleidsmakers uit om moediger te zijn en hun medeburgers te betrekken in daden van gastvrijheid, integratie en solidariteit. Wij vragen meer inspanningen om de oorzaken van gedwongen migratie in de landen van herkomst weg te werken."

"Wij engageren ons om in een vluchteling of migrant allereerst een (mede)mens te zien en te beseffen dat we allen gelijkwaardig zijn, hoezeer we ook van elkaar verschillen. Wij willen mee bouwen aan een breed draagvlak voor dialoog, ontmoeting en diversiteit. Wij nodigen al onze medeburgers uit om vluchtelingen en migranten te verwelkomen met concrete daden van solidariteit. Samen met alle nieuwkomers willen wij werk maken van een vreedevolle samenleving – in ons dorp, onze stad, ons land, Europa, de wereld."

Lees meer op www.wakkervoorvrede.be en onderteken mee de verklaring.

